

Opbouw tarieven Beschermd Wonen en Beschermd Thuis

DWO-regio

Auteurs
Opdrachtgever
Kenmerk
Publicatiedatum
© Bureau HHM

Peter Bakker en Lieset Jenneboer
DWO-regio
PB/23/0406/kpbwdwo
maart 2023

Inhoud

1.	De gevolgde aanpak	3
1.1	Nieuwe tarieven.....	3
1.2	Reële tarieven.....	3
1.3	Onze aanpak	4
1.4	Leeswijzer	5
2.	Het kostprijsmodel.....	6
2.1	Kostprijsselementen.....	6
2.2	(1) Maandsalaris en inschaling	9
2.3	(2) Opslagen.....	9
2.4	(3) Sociale Lasten.....	10
2.5	(4) Opslag overhead.....	11
2.7	(5) Risico-opslag	13
2.6	(6) Productiviteit/declarabiliteit	14
2.8	(7) Overige kosten	15

1. De gevolgde aanpak

De DWO-regio heeft bureau HHM gevraagd de regio te ondersteunen bij het vaststellen van een reëel tarief voor de productvarianten binnen Beschermd Wonen (BW) en Beschermd Thuis (BT) die de regio vanaf 2024 wil inkopen. In dit hoofdstuk zijn de producten en onze aanpak beschreven.

1.1 Nieuwe tarieven

Het regionaal samenwerkingsverband DWO (gemeenten Delft, Pijnacker-Nootdorp, Westland en Midden-Delfland) is de nieuwe inkoop van Wmo Beschermd Wonen en Wmo Beschermd Thuis aan het voorbereiden, met als doel om zorgaanbieders per 1-1-2024 te contracteren. In dat kader is nader onderzoek nodig naar (de opbouw van) reële tarieven voor de productvarianten die binnen BW en BT worden onderscheiden. Concreet gaat het om de volgende producten :

- Beschermd Thuis basis
- Beschermd Thuis plus
- Beschermd Thuis geclusterd basis
- Beschermd Thuis geclusterd plus
- Beschermd Wonen basis
- Beschermd Wonen plus
- Dagbesteding (de regio sluit aan op de (tarieven voor) Wmo-dagbesteding in de H5-regio)

1.2 Reële tarieven

De Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) die sinds 1-7-2017 voor de Wmo van kracht is, verplicht gemeenten bij vormen van maatschappelijke ondersteuning reële tarieven te vergoeden aan de dienstverleners die deze ondersteuning leveren. In dit wettelijk kader is een lijst opgenomen van kostprijs-elementen waarover de gemeente zich moet uitspreken bij het opstellen van tarieven. Ook schrijft de wet voor dat de gemeente bij het bepalen van die factoren rekening moet houden met de praktijk van de gecontracteerde dienstverleners. Het wettelijk kader zegt niets over de waarde per kostprijs-element en dus de tarieven. Die kunnen van gemeente tot gemeente verschillen.

De vraag 'wanneer is een tarief reëel?' is niet in absolute zin te beantwoorden. Het gaat meer om het maken van redelijke/reële keuzes op de verschillende kostprijs-elementen. Tarieven zijn reëel als deze zijn gebaseerd op kostprijs-elementen die worden onderbouwd op basis van een weging van de praktijk van de betreffende dienstverleners. Reële tarieven zijn herleidbare tarieven die op transparante wijze tot stand zijn gekomen. Deze moeten volgens de jurisprudentie passend zijn voor een 'gemiddeld efficiënte' aanbieder in de regio. Dit geeft ook ruimte aan de gemeenten om parameters mede op basis van gewenst beleid in te vullen.

De uiteindelijke keuze zal voor de ene dienstverlener meer passend zijn dan voor de andere. Streven naar consensus over tarieven is dan ook een lastige doelstelling. De gemeente moet dus zorgvuldig en transparant zijn bij de opbouw van de tarieven, daarbij helpt het als een gestructureerde aanpak wordt gevolgd.

Geen nieuw kostprijsonderzoek

Vanwege de transparantie in het proces wordt door veel gemeenten onderzoek gedaan naar de feitelijke invulling van de verschillende kostprijs-elementen bij aanbieders in de gemeente/regio. Bureau HHM heeft in het recente verleden veel van dergelijke kostprijsonderzoeken uitgevoerd rond tarieven voor Jeugdhulp, Wmo-begeleiding, Huishoudelijke Verzorging en Beschermd Wonen. Op basis daarvan weten wij dat een dergelijk onderzoek niet doorslaggevend is in het bepalen en vaststellen van reële tarieven. Bovendien is onze ervaring dat een dergelijk onderzoek weinig nieuwe informatie en inzichten oplevert, terwijl het aanleveren van kostprijsgegevens een substantiële belasting voor de aanbieders met zich meebrengt.

Wij hebben ook gemerkt dat kostprijsonderzoek vooral inzicht geeft in de (vaak flinke) verschillen tussen aanbieders op de verschillende

kostprijs-elementen. Bovendien wordt met dergelijk onderzoek de indruk gewekt dat het begrip 'reëel' mede op basis van die feitelijke praktijk wordt gedefinieerd. Terwijl ook na het kostprijsonderzoek de regio/gemeente zelf dient te bepalen welke parameterwaarde op elk kostprijs-element zij reëel vindt.

Mede op basis van deze ervaring hanteren wij een aanpak die begint met de keuzes van de gemeenten. Concreet gaat het dan om de productbeschrijvingen van de gemeenten, eventueel concrete uitkomsten van de eerdere kostprijsonderzoeken in de regio en elders aangevuld met informatie uit allerlei landelijke en benchmarkrapporten, dus niet op basis van eigen kostprijsonderzoek. In het onderhavige onderzoek maken we onder andere gebruik van de uitkomsten van een tariefonderzoek voor beschermd wonen in de DWO-regio uit 2020.

Vervolgens worden de aanbieders geconsulteerd met de vraag of de initiële keuzes van de gemeente aansluiten bij de kenmerken van de producten en de kenmerken van de regio. Dat leidt mogelijk tot aanpassingen van de initiële keuzes. Mede op basis van de reacties van aanbieders adviseert bureau HHM de regio vervolgens over de te hanteren tarieven. Uiteindelijk besluiten de gemeenten over de definitieve tarieven die bij de inkoop worden toegepast.

1.3 Onze aanpak

De volgende stappen worden doorlopen:

- Het vullen van het kostprijsmodel op basis van relevante parameters
- Bespreking van het concept kostprijsmodel met de regio
- Presentatie van de parameterwaarden tijdens een marktconsultatie met aanbieders
- Verzamelen en verwerken reacties van aanbieders
- Eventueel aanpassen van parameterwaarden op basis van de reacties

- Bespreken van de uitkomsten met de regio
- Opleveren van een rapport met een advies voor reële tarieven
- Informatiebijeenkomst voor aanbieders over de uitkomsten van het onderzoek

De regio heeft de aanbieders aan het begin van het tariefonderzoek geïnformeerd over het onderzoek, de planning en de manier waarop aanbieders hun inbreng kunnen geven. Naar aanleiding van de marktconsultatiebijeenkomst op 2 februari 2023 hebben 10 aanbieders circa 90 vragen gesteld over (en/of suggesties gedaan voor aanpassing van) de conceptparameterwaarden. Op basis van de vragen/suggesties is een aantal parameterwaarden aangepast. Deze aangepaste waarden zijn verwerkt in deze notitie.

1.4 Leeswijzer

In deze rapportage schetsen we de onderbouwing van de verschillende parameters in het kostprijsmodel. In hoofdstuk 2 lichten we eerst het kostprijsmodel toe en daarna behandelen we de waarden van de afzonderlijke kostprijscomponenten.

2. Het kostprijsmodel

In dit hoofdstuk schetsen we het algemene kostprijsmodel dat wordt gebruikt als basis voor de opbouw van de tarieven. Bij elke parameter (kostprijsselement) in het kostprijsmodel geven we een beknopte toelichting.

2.1 Kostprijsselementen

Om te komen tot reële tarieven hebben we gebruik gemaakt van onderstaand kostprijsmodel. De nummers bij de parameters verwijzen naar de hierna volgende paragrafen waarin we de verschillende componenten van de kostprijs toelichten en waarin we voor de verschillende producten beschrijven welke concrete keuzes wij voorstellen.

Parameter	Omschrijving
Inschaling (1)	Dit betreft de functiemix van personeel in de directe hulpverlening, als vertaling van de kwaliteitseisen voor een bepaalde dienst of product. Hierbij kan een combinatie worden gemaakt van verschillende cao's en verschillende functieniveaus.
Opslagen (2)	Hierbij gaat het om reguliere opslagen op het salaris bij de gekozen functieniveaus, zoals vakantietoeslag, eindejaarsuitkering, individuele keuzebudgetten, onregelmatigheidstoeslag, etc.
Sociale lasten (3)	Dit betreft de werkgeverslasten, zoals de verschillende verplichte verzekeringen, pensioen, etc. Deze kunnen per cao verschillen.
Overhead (4)	Hierbij gaat het om een opslag voor de kosten van de organisatie waarin het personeel dat de behandeling/ondersteuning biedt, werkzaam is. Vaak onderverdeeld in personele overhead (de kosten van overig personeel, zoals management, staf, beleid, administratie; maar ook opleidingskosten, kosten van werving en selectie en reiskosten, etc.) en de overige kosten (alle overige, materiële kosten).

Parameter	Omschrijving
Risico-opslag (5)	Ook wordt een opslag toegevoegd voor risico's. Alle overige elementen hebben betrekking op de feitelijke kostprijs; deze parameter waarborgt de continuïteit van de organisatie.
Productiviteit/ declarabiliteit (6)	Dit betreft een correctie op de kosten van een medewerker in de directe hulpverlening voor niet-productieve (niet-declarabele) uren. Vaak als het jaarlijks aantal werkbare en declarabele uren waardoor de totale jaarlijkse kosten per fte worden gedeeld. Hierin zit bijvoorbeeld een correctie voor vrije dagen, feestdagen, algemene tijd, werkoverleg, ziekteverzuim, etc.
Overige kosten voorziening (7)	Voor bepaalde vormen van zorg gelden er aanvullende kosten gekoppeld aan de voorziening. Hierbij gaat het bijvoorbeeld bij het wonen/verblijf en bij de dagbehandeling/-besteding om de kosten van de stenen (huur, onderhoud, afschrijvingen, rente, etc.) en de kosten van hotelmatige voorzieningen (schoonmaak, levensonderhoud, maaltijden, etc.). De waarde van deze component drukken we uit in een vast bedrag per dagdeel of per etmaal.

Tabel 1: Algemeen kostprijsmodel voor het sociaal domein

Een belangrijk aandachtspunt bij dit model is dat de beschreven parameterwaarden dienen als een onderlegger voor de bepaling van reële tarieven. Het zijn nadrukkelijk geen eisen/normen waaraan de zorgaanbieders zich moeten houden bij de zorglevering!

In de afbeelding op de volgende pagina is weergegeven hoe bovengenoemde elementen zich vertalen in een tarief.

KOSTPRIJSELEMENTEN

1. JAARSALARIS

1

Salaris 1 fte directe medewerker

€ xxxxx

2. OPSLAGEN

2

Opslagen:

Vakantietoeslag
Eindejaarsuitkering
Onregelmatigheidstoeslag

xx %
xx %
xx %

3. SOCIALE LASTEN

3

Sociale lasten:

Werkgeverslasten sociale verzekeringen
Pensioenbijdrage werkgever

xx %

4. OVERHEAD

4

Overhead:

Personele overhead (management, staf e.d.)
Materiële kosten overhead

xx %

5. RISICO-OPSLAG

5

Risico-opslag:

xx %

TOTALE KOSTEN PER FTE PER JAAR

€ xxxxx

6. DECLARABELE UREN

6

Aantal declarabele uren per fte:

xxxxx uur

UURTARIEF DIRECTE MEDEWERKER

€ xxx

Bij verblijf en dagbesteding

7. 'STENEN'

7

Kosten van de 'stenen' en hotelmatige voorzieningen

van de (verblijfs)setting. In termen van een bedrag
per etmaal of per dagdeel.

€ xx

2.2 (1) Maandsalaris en inschaling

De begeleiding binnen BW en BT wordt geboden door professionals met verschillende opleidingsniveaus. De ervaring leert dat dit varieert van MBO-4 niveau tot en met WO-opgeleid personeel. Daarnaast zijn de verschillende aanbieders in de praktijk vanuit de historie verbonden met meerdere cao's.

Voor alle productvarianten binnen BW en BT gaan we uit van een mix van circa 70% MBO-4, 20% HBO en 10% WO opgeleid personeel. Op basis van de reacties van aanbieders hebben we het aandeel GGZ in de cao-mix verhoogd. We werken nu met een cao-mix van 70% GGZ, 10% Gehandicaptenzorg, 10% Sociaal Werk en 10% VVT.

Product	Funciemix	Cao-mix
BW en BT		
Salaris	30% FWG-40 / SW-6 40% FWG-45 / SW-7 10% FWG-50 / SW-8 10% FWG-55 / SW-9 5% FWG-60 / SW-10 5% FWG-65 / SW-11	70% GGZ, 10% GHZ 10% SW 10% VVT

Tabel 2 Functie- en cao-mix

Omdat niet elke hulpverlener op de hoogste trede (periodiek) binnen de schaal wordt uitbetaald, rekenen we in de basis met 93% van het maximum

¹ Deze waarde werd door KPMG gevonden in 2014, na een breed onderzoek bij aanbieders naar de kostprijzen van de dienstverlening die vanaf 2015 na de gemeenten is gedecentraliseerd en nadien in vele trajecten bevestigd. Dit percentage weerspiegelt bij een organisatie met een normaal personeelsverloop de verhouding tussen blijvend personeel dat jaarlijks hoger wordt ingeschaald en nieuwe medewerkers die lager ingeschaald worden.

² Het percentage ORT is berekend met het uitgangspunt dat van elke 100 uur inzet er 6 uur tijdens ORT-uren worden geleverd (2 uur op een doordeweekse avond, 2 uur zaterdags en 2 uur zondags).

van het hoogste (reguliere) salarisbedrag van de aangegeven salarisschaal¹. Aanbieders hebben aangegeven dat er sprake is van enige arbeidsmarkt-krapte in de regio. Daarom verhogen we het percentage van 93% naar 95% van het hoogste (reguliere) salarisbedrag van de aangegeven salarisschaal.

2.3 (2) Opslagen

De opslagen worden rechtstreeks uit de cao's afgeleid.

Parameter	Waarden	Toelichting
Vakantie	8%	Dit is in alle cao's gelijk.
Eindejaar	8,39%	Dit is het gewogen gemiddelde voor de verschillende cao's.

Tabel 3: Uitwerking opslagen

De hoogte van opslag voor ORT is afhankelijk van de uren van de dag/week waarop medewerkers zorg moeten verlenen. In onderstaande tabel hebben we informatie daarover uit de productbeschrijvingen opgenomen en/of vertaald in een percentage. Hierbij hebben we gerekend met de aandelen van de cao's GGZ, gehandicaptenzorg, SW en VVT conform de cao-mix uit tabel 2.

Product(en)	(basis voor) ORT	Inzet 's nachts
Beschermde Thuis (basis & plus)	Incidentele inzet buiten 0% ORT-uren (2,3%) ²	

Product(en)	(basis voor) ORT	Inzet 's nachts
	Wel 24/7 oproepbaar via telefoon/beeldbellen/app e.d. opvolgen.	
Beschermd Wonen (basis & plus) en Beschermd Thuis geclusterd (basis & plus)	ORT evenredig verdeeld over de week (16,3%). Wakende wacht (1 op 20)	

Tabel 4: uitwerking ORT en inzet 's nachts

In de cao GGZ hebben de werknemers ook nog recht op een balansbudget ter waarde van € 500. Na weging van de verschillende cao's komt dit neer op een bedrag van € 350,- per fte per jaar.

Personeel Niet In Loondienst

Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt bij vervanging van vertrokken personeel en bij ziekteverzuim, zetten zorgaanbieders tijdelijk personeel in dat niet in loondienst is. Ten behoeve van de dekking van de extra uitgaven die daarmee gemoeid zijn, wordt een opslag opgenomen van 1% op de kosten van het uitvoerend personeel. Deze waarde is berekend op basis van de aanname dat er sprake is van gemiddeld 10% van de personele mutaties waarbij vervanging voor een periode van circa twee maanden wordt opgelost door PNIL, waarvoor de kosten ca. 10 à 20% hoger liggen dan de reguliere medewerkers wel in loondienst. Op basis van de reacties van de aanbieders verhogen we de opslag voor PNIL naar 2%.

2.4 (3) Sociale Lasten

De opslag sociale lasten is met name gebaseerd op de wettelijk verplichte percentages. Daarbij is voor de pensioenafdracht een gemiddelde waarde bepaald, aangezien die afdracht leeftijd- en salarisafhankelijk is. De invoering

van de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) met ingang van 2020 heeft geleid tot premiedifferentiatie in de WW. We rekenen met de aanname dat **85%** van de medewerkers van de zorgaanbieders een aanstelling voor onbepaalde tijd heeft. Er is ons geen onderzoek bekend waaruit een reëel beeld is af te leiden over de verhouding vast/flex. Wel is bekend dat de cao-partners in de VVT hebben aangegeven ernaar te streven dat aan het einde van de looptijd van de cao 90% van alle medewerkers een dienstverband voor onbepaalde tijd heeft.

Daarnaast is een opslag toegevoegd voor de transitievergoeding die in de WAB is aangepast. Dit betreft de uitkering die wordt gegeven aan medewerkers waarbij op verzoek van de werkgever de aanstelling wordt beëindigd (ook als die aanstelling tijdelijk was). De hoogte van deze opslag is bepaald op basis van de volgende aspecten:

- hoogte van de vergoeding, dat is een derde van een maandsalaris bij een volledig gewerkt jaar dus $(1/3/12 \Rightarrow) 2,78\%$;
- de inschatting van aanbieders in vergelijkbare trajecten dat bij een derde van alle aflopende contracten een transitievergoeding aan de orde;
- de inschatting dat jaarlijks 15% van alle contracten aflopen of worden beëindigd op verzoek van de werkgever, gebaseerd op dezelfde verhouding vast/flex die hiervoor is benoemd.

De overige sociale lasten zijn afgeleid van de percentages zoals die in 2023 gelden. De pensioenpremie is gebaseerd op het percentage dat PWZF in 2023 toepast (25,8% voor de OP/PP, waarbij de helft voor rekening van de werkgever komt en dus in de sociale lasten is opgenomen). De in de tabel opgenomen waarde voor de pensioenpremie werkgever is een gemiddelde dat is berekend over een reeks salarisniveaus (daarin is ook de premie voor het arbeidsongeschiktheidspensioen (AP) verrekend).

Component sociale lasten		Percentage 2023
Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof-laag) incl. toeslag kinderopvang (loonsom < 25 x gemiddelde premieplichtige loon per werknemer ³)	15%	5,96%
Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof-hoog) incl. toeslag kinderopvang (loonsom > 25 x gemiddelde premieplichtige loon per werknemer)	85%	7,61%
Algemeen Werkloosheidsfonds (Awf laag: (aanstelling voor onbepaalde tijd)	85%	2,64%
Algemeen Werkloosheidsfonds (Awf hoog: overige dienstbetrekkingen)	15%	7,64%
ZVW premie werkgever		6,68%
Werkhervattingskas (WGA + ZW gezondheidszorg)		1,35%
Transitievergoeding		0,14%
Pensioenpremie werkgever		gemiddeld 9,87%
TOTAAL opslag sociale lasten		28,91%
Maximum premieloon		€ 66.952

Tabel 5: Opbouw sociale lasten

2.5 (4) Opslag overhead

Overhead betreft de kosten van de organisatie van waaruit de professionals werkzaam zijn. Dit is een ingewikkelde parameter die in de praktijk tot veel discussie leidt. Diverse onderzoeken laten zien dat er in de praktijk grote verschillen voorkomen. Deze verschillen, zowel tussen de verschillende branches als tussen vergelijkbare aanbieders binnen een bepaalde branche, omvatten een bandbreedte van soms wel tientallen procenten.

Wij zien de overhead als het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het primaire proces is het geheel aan diensten en voorzieningen dat door een zorgorganisatie geboden wordt aan een cliënt, om direct in de behoefte aan begeleiding, verzorging, voeding (en verpleging, behandeling, opvoeding) van de cliënt te voorzien. De definitie van overhead geldt daarmee voor alle vormen van zorg en ondersteuning. Niet alle van de volgende onderdelen die tot de overhead worden gerekend zijn van toepassing bij de betreffende Wmo-producten. Wij rekenen de overhead als vast percentage opslag op de kosten van het primaire proces (dus niet als aandeel in het totale kosten van een organisatie). De volgende onderdelen maken deel uit van de overhead:

Personele overhead

Niet-cliëntgebonden personele kosten ten behoeve van het primaire proces (leidinggevend, hotelfuncties, terrein- en gebouwgebonden functies en overig niet-cliëntgebonden personeel). Ook de overige personeelskosten vallen hieronder. Hierbij gaat het ook om de kosten van werving en selectie,

³ Uitgaande van een gemiddeld premieplichtig jaarloon van circa € 50.000; ligt de grens tussen Aof-laag en Aof-hoog bij een totale loonsom van circa € 1,25 mln. We schatten dat circa 85% van de zorgaanbieders een totale loonsom hebben die boven de € 1,25 mln. ligt.

extra verzuimkosten, kosten van scholing en reiskosten. Dat zijn de rekeningen uit rubriek 423 van het Prismant schema⁴.

Overige kosten

Overige (niet personele) kosten ten behoeve van het primaire proces (voeding, hotelmatige kosten, cliënt c.q. bewoner gebonden kosten, terrein en gebouw gebonden kosten, afschrijving, huur, lease, interest en algemene kosten (waaronder ICT, kantoorbenodigdheden, marketing, abonnementen etc.). Deze kostencomponenten lichten we hieronder nader toe.

Kosten van voeding

Totaaltelling van de materiële kosten die verband houden met de bereiding en verstrekking van maaltijden en andere voedingsproducten. In het Prismant rekeningschema zijn dit alle rekeningen uit rubriek 43. Dit heeft geen betrekking op hotelmatige kosten bij verblijfsfuncties, waarvoor een aparte opslag in de tarieven wordt verwerkt.

Andere hotelmatige kosten

Deze kostengroep bevat de materiële kosten die aan de hotelfunctie van de instelling kunnen worden toegerekend, met uitzondering van de kosten van voeding. In het Prismant rekeningschema is dit rubriek 44.

Algemene kosten

Kosten van algemene aard. Denk hierbij aan: kosten voor dienstreizen, materiele kosten voor administratie en registratie, ICT, communicatiekosten, kosten algemeen beheer, zakelijke lasten en verzekeringen, kosten

audiovisuele apparatuur en andere algemene kosten. In het Prismant rekeningschema zijn dit alle rekeningen uit rubriek 45.

Cliënt c.q. bewoner gebonden kosten

Dit betreft (voor zover van toepassing) o.a. kosten voor onderzoek, laboratorium, geneesmiddelen en hulpmiddelen. In het Prismant rekeningschema zijn dit alle rekeningen uit rubriek 46.

Terrein- en gebouwgebonden kosten

Het betreft hier de kosten die worden gemaakt voor onderhouden de dotaties die worden gedaan aan groot onderhoud, en de kosten voor nutsvoorzieningen: gas, elektriciteit, water. In het Prismant rekeningschema zijn dit alle rekeningen uit rubriek 47.

Afschrijvingen, huur en leasing en interest

Afschrijvingskosten en huur van vervoersmiddelen, immateriële activa, gebouwen, automatisering, financieringskosten en dotaties egalisatie. In het Prismant rekeningschema zijn dit alle kosten die vallen onder rubriek 48. Dit heeft geen betrekking op de kapitaallasten van dagbesteding en verblijf; daarvoor wordt een aparte opslag in het tarief toegevoegd.

Wij hebben ervoor gekozen om aansluiting te zoeken bij de branchegemiddelden zoals die uit benchmarkonderzoek naar voren komt. Gelet op de bovenstaande definitie gaan wij ervan uit dat voor Wmo Beschermd Wonen de sectorale benchmark een reële basiswaarde vormt voor het te hanteren opslagpercentage voor de overhead. Om dit te onderzoeken hebben wij de

⁴ [Microsoft Word - 203.25 Rekeningschema eindversie 21-09-04.doc \(house-of-control.nl\)](#)

VGN/Actiz Rekentool (voorlopige update voor 2023)⁵ gebruikt. Daarin is de overhead onderverdeeld naar vijf elementen, die wij in één opslag op de kosten van uitvoerend personeel samennemen:

- Kosten van overheadpersoneel
- Inhuur/uitbesteding van overheadtaken
- Materiele overheadkosten
- Kosten voor vastgoed (niet gekoppeld aan de ondersteuning)
- Overige personele kosten

Daarbij hebben we de voorbeeldpercentages uit de 'Benchmark Care' van Berenschot, zoals opgenomen in de rekentool overgenomen en omgezet van het 'aandeel totale kosten' naar een 'opslag op primair proces'. De kosten voor vastgoed (kantoren), waarvoor de rekentool geen voorbeeldpercentages geeft, hebben wij ingeschat op 1%. Dit omdat voor de zorggebonden locaties in het tarief separate opslagen worden gehanteerd.

Zodoende komen wij tot de volgende waarden voor de opslag overhead per branche:

- GHZ: 25,9%
- GGZ: 34,4%
- VVT: 25,8%
- SW: 34,4% (de rekentool gebruikt hier de gegevens uit de GGZ)

Met de aandelen van de cao's GGZ, gehandicaptenzorg, SW en VVT conform de cao-mix uit tabel 2 komt het gemiddelde uit op 32,7%.

Naar aanleiding van de reactie van de aanbieders verhogen we de opslag overhead met 1,5% voor de dekking van de kosten voor woon-werkverkeer.

Parameter	Waarde
Opslag overhead	34,2%

Tabel 6: Uitwerking overhead als opslag op de kosten van het direct dienstverlenend personeel

Het overheadpercentage is gebaseerd op de zorginfrastructuur van een normaal efficiënt opererende aanbieder.

Gezien de verschillen in de omvang van de overhead tussen de sectoren die blijken uit de benchmarks, zullen de percentages niet voor iedere aanbieder feitelijk kostendekkend zijn.

2.7 (5) Risico-opslag

Om de continuïteit richting cliënten en werknemers te garanderen, moet een aanbieder rekening houden met (financiële) tegenvallers. Om die tegenvallers te kunnen opvangen, heeft een aanbieder een weerstandsvermogen⁶ nodig. Hiertoe is een opslag voor het creëren van dergelijke buffers realistisch. De hoogte van de opslag is onderwerp van discussie; er zijn geen landelijke richtlijnen voor wat hierbij reëel genoemd kan worden. Naar aanleiding van de reacties van aanbieders hanteren we voor BW en BT geclusterd een hogere risico-opslag.

⁵ Voorlopige versie van rekentool Wmo 2023 beschikbaar | VNG

⁶ Door voor een weerstandsvermogen te zorgen voorkomt een organisatie dat het meteen in financiële problemen komt bij een calamiteit. De weerstandsratio geeft aan in hoeverre een organisatie eventuele calamiteiten financieel op kan vangen.

Parameter	Waarde	Toelichting
Risico-opslag BT	2%	Om bijvoorbeeld een plotselinge terugval in het aantal cliënten op te vangen.
Risico-opslag BW en BT geclusterd	5%	Voor BW hanteren we een hoger percentage vanwege risico op leegstand

Tabel 7: Uitwerking risico-opslag

2.6 (6) Productiviteit/declarabiliteit

Basis voor de productiviteit is de inzet die kan worden gedeclareerd. We maken onderscheid tussen enerzijds BT en anderzijds BW omdat bij BT nog een correctie wordt toegepast voor reistijd naar en van de cliënt.

Aantal declarabele uren per fte

In de volgende tabel is het aantal declarabele uren per jaar afgeleid uit de bruto beschikbare aanstellingsuren (1.878) verminderd met de feest- en verlofdagen (cao-afhankelijk), ziekteverzuim en niet-cliëntgebonden uren (zoals opleiding en algemeen overleg). De laatste zijn gebaseerd verschillende benchmarks. Naar aanleiding van reacties van aanbieders hebben we de uren voor verlof iets verhoogd vanwege meer uitgebreide verlofregelingen in de nieuwe cao's.

Ziekteverzuim

Voor de bepaling van het aantal uren ziekteverzuim maken we gebruik van Vernet verzuimcijfers (voor de GGZ, GHZ en VVT) over de periode Q4 2018 tot en met Q3 2022. En van de cijfers van Sociaal Werk werkt! voor de SW. Gewogen met de aandelen uit de cao-mix is het landelijke percentage

ziekteverzuim 6,9% (129 uur per fte per jaar). Omdat aanbieder aangaven dat het ziekteverzuim in de regio hoger ligt, hebben we het aantal uren verhoogd naar 135 uur; we hebben hiervoor gebruik gemaakt van de verzuimcijfers uit de veiligheidsregio Haaglanden.

Uren per jaar	BT	BW en BT geclusterd
Bruto beschikbare uren per jaar	1.878	1.878
Feestdagen	50	50
Verlof, incl. bovenwettelijk	220	220
Ziekteverzuim	135	135
Werkbare uren per jaar	1.473	1.473
Opleiding, intervisie	30	30
Algemeen overleg en administratie	50	50
Overig (verzorging, pauze, etc.)	50	50
Gemiddelde cliëntgebonden reistijd per fte	126 ⁷	
Cliëntgebonden (declarabele) uren	1.217	1.343

Tabel 8: Uitwerking declarabiliteit

⁷ Gebaseerd op gemiddeld 3 uur reistijd dienstreezen per week, gedurende 42 werkbare weken per fte per jaar. De aanname is dat de begeleider 2 keer per week de cliënten in zijn caseload bezoekt en dat de gemiddelde reistijd 30 minuten is. Met een inzet van 8,7 uur per cliënt per week voor BT-basis heeft 1 fte een caseload van circa 3 cliënten.

2.8 (7) Overige kosten

Extra kosten van de verblijfsvoorziening

Voor het product Beschermd Wonen gelden aanvullende kosten, dit betreft de kapitaallasten van het verblijf en de hotelmatige voorzieningen. De hoogte van de kapitaallastcomponent leiden we af uit de normatieve huisvestingscomponent (NHC) en normatieve inventariscomponent (NIC) van de GGZ-wonen profielen uit de Wlz. De kosten van de hotelmatige voorzieningen baseren we op het KPMG kostenonderzoek Wlz.

Kapitaallasten

Voor Beschermd Wonen gebruiken we de NHC en NIC voor ZP1 en ZP2 van de GGZ Wonen profielen als schatter van de kapitaallasten. In de bijlage bij de NZa beleidsregel “prestatiebeschrijvingen en tarieven zorgzwaartepakketten en volledig pakket thuis 2023” (BR/REG-23122a) is per zorgprofiel het bedrag voor de NHC en de NIC opgenomen. De NHC+NIC voor deze profielen (exclusief behandeling en exclusief dagbesteding) bedraagt gemiddeld € 33,52 per dag (prijspeil 2023).

Hotelmatige voorzieningen

De kosten van de hotelmatige voorzieningen leiden we af uit de uitkomsten van het KPMG kostenonderzoek Wlz⁸. De kosten van de hotelmatige voorzieningen bestaan uit de kosten van voeding, de cliënt c.q. bewonergebonden kosten, andere hotelmatige kosten en energiekosten⁹. Voor de hotelmatige voorzieningen gebruiken we de middelste GGZ B-profielen als basis. De hotelmatige kosten voor de profielen 3B en 4B¹⁰ bedragen gemiddeld circa €

21,70 per dag (prijspeil 2016). Voor BW prijspeil 2023 hanteren we € 27,35 per dag (o.b.v. prijsindexcijfers materiële kosten NZa).

Parameter	Waarden (prijspeil 2023)	Toelichting
Kapitaallasten BW	€ 33,52 per etmaal	Gebaseerd op NHC/NIC.
Hotelmatige kosten	€ 27,35 per etmaal	Gebaseerd op onderzoek naar deze kosten in de Wlz.

Tabel 9: uitwerking verblijfsvoorziening BW

Toezicht tijdens de nacht bij BW¹¹

Wakende wacht

Bij Beschermd Wonen is er sprake van een wakkere wacht gedurende de nacht. Voor de berekening van de kosten van de wakende wacht gaan we uit van het uurtarief van een medewerker met een opleidingsmix conform tabel 2 met gemiddeld 44,7% ORT, een duur van een nachtdienst van 8 uur en een groep van 20 cliënten. Voor de wakende wacht betekent dit een tarief per cliënt per etmaal van circa € 35,50.

⁸ KPMG (2018). Kostenonderzoek langdurige zorg.

⁹ Dit betreft de kosten die geboekt worden in de rubrieken 43 (voeding), 44 (andere hotelmatige kosten) en rubriek 46 (cliënt c.q. bewonergebonden kosten) inclusief energiekosten (473), exclusief onderhoudskosten (471) en exclusief dotaties voorzieningen groot onderhoud (472) van het Prismant rekeningschema voor zorginstellingen.

¹⁰ De GGZ-wonen profielen 1 en 2 corresponderen met de ‘oude’ GGZ ZP’s 3 en 4.

¹¹ Zie de eerdere opmerkingen in paragraaf 2 over de opslag ORT.

24/7 Bereikbaarheid bij BT

Bereikbaarheid

Bij BT geldt dat 24/7 een medewerker oproepbaar is. De verschillende cao's hebben elk hun eigen compensatieregeling voor de uren tijdens een bereikbaarheidsdienst (soms in vrije tijd, soms in geld). Voor de tariefberekening vertalen we die extra uren vrije tijd in een bedrag per etmaal. We hanteren daarvoor de uitgangspunten die in de cao's zijn beschreven en wegen dit met de cao-mix. We gaan uit van een bereikbaarheid gedurende 24 uren per etmaal op ma t/m vrij en 24 uur op zaterdag en zondag, en van één medewerker op 50 cliënten waarvoor de bereikbaarheid beschikbaar is. Dit leidt tot een tarief van € 3,88 per cliënt per etmaal.

Hierbij gaan we ervan uit dat de daadwerkelijke inzet tijdens een bereikbaarheidsdienst wordt bekostigd uit tarief voor de begeleiding overdag.

Intensiteit inzet begeleiding

Voor een aantal producten wordt het tarief betaald per etmaal. Voor die producten is het nodig om het aantal uren inzet per cliënt per etmaal te kennen. In onderstaande tabel is deze intensiteit per product opgenomen.

Product	Intensiteit inzet
Beschermd Thuis basis	gemiddeld 8,7 uren begeleiding per week
Beschermd Thuis plus	gemiddeld 13,5 uren begeleiding per week
Beschermd Wonen basis	gemiddeld 8,7 uren begeleiding per week
Beschermd Wonen plus	gemiddeld 13,5 uren begeleiding per week

Tabel 10: Intensiteit inzet

Reiskosten dienststreizen bij BT

Bij BT bezoekt de medewerker de cliënten thuis. De kosten daarvan voegen we als aparte component toe aan de tarieven voor BT. De kosten zijn berekend met de volgende uitgangspunten per fte:

- 6 reisdreizen per week,
- 42 werkbare weken per jaar,
- gemiddelde afstand per reisdreizing is 10 km,
- vergoeding van € 0,36 per km.

De totale kosten per fte komen daarmee uit op € 907,20 per jaar.

Kosten gemeenschappelijke ruimte bij geclusterd BT

Wanneer een cliënt geclusterd BT nodig heeft, heeft dat gevolgen voor de kosten van de zorg. Bij geclusterd BT is er namelijk een gemeenschappelijke ruimte nodig. De kosten daarvan bestaan uit de volgende componenten:

- kapitaallasten
- hotelmatige voorzieningen (excl. voeding)

De kapitaallasten van deze gezamenlijke ruimte baseren we op de NHC en NIC van ZZP1 GGZ-b inclusief behandeling en exclusief dagbesteding. In de bijlage bij de NZa beleidsregel "prestatiebeschrijvingen en tarieven zorgzwaartepakketten en volledig pakket thuis 2023" (BR/REG-23122a) bedragen de kapitaallasten voor dit profiel € 22,98 per dag (prijsspeil 2023).

De kosten van de hotelmatige voorzieningen leiden we af uit de uitkomsten van het KPMG kostenonderzoek Wlz. We corrigeren daarbij voor de component voeding en komen daarmee uit op € 15,- per dag (prijsspeil 2023).

Het totaal (€ 22,98 + € 15,- =) € 37,98 verdelen we over een groep van 8 cliënten. Per cliënt komt het tarief daarmee neer op € 4,75 per etmaal.

Tarief voor dagbesteding bij Safe Houses

Het tarief voor dagbesteding voor cliënten in Safe Houses wordt afgeleid van de tarieven voor Wmo-dagbesteding in de H5 regio. De H5 regio maakt onderscheid in verschillende treden bij het perceel 'Daginvulling', die treden variëren in het gemiddeld aantal dagdelen daginvulling per week. Uit de tarieven per trede kan het tarief per dagdeel worden afgeleid. Het tarief per dagdeel bedraagt € 36,93 (prijspeil 2023).